

Kijk nou eens? Kijk nou eens ...
Moet je kijken! Kijk dan goed ...
Een mens kijkt naar een dier,
En het dier ziet echt een mens.
Maar kijk nou eens, kijk nog eens goed,
Wat gebeurt er als mens een dier ontmoet.
Niets menselijks is vreemd.

Een boek over mensen en dieren in de dierentuin, om te kijken, lezen en te filosoferen.
Voor kinderen die kunnen praten.

Auteur Simon van Arkel
Illustrator Jochem Bosselaar
ISBN 978 94 91740 27 5
32 pagina's, hard cover
Levendig Uitgever, 2014
Prijs € 12,95

Activiteiten bij Kijk nou eens

Kijk nou eens is een boek om samen met kinderen te bekijken, om kinderen aan het denken te zetten en om met kinderen te filosoferen.

In het boek kijken mens en dier naar elkaar. En dan ook nog in de dierentuin. Ook leuk om met het boek in de hand met kinderen een dierentuin te bezoeken.

Bij elke pagina in het boek kan een filosofische vraag gesteld worden over het onderwerp: uiterlijk, stoeiende apen en kinderen, mooi zijn, etc. Een vraag met 'wat' of 'waarom' is aan de hand van de tekst eenvoudig gesteld.

Voor filosoferen met kinderen staat op de volgende pagina een aantal tips over filosoferen met kinderen.

Kinderfilosofie

Filosoferen met kinderen is samen nadenken zonder dat je leert wat grote filosofen allemaal gedacht hebben. Kinderfilosofie is gericht op het leren verwoorden van je eigen wereldbeeld, hoe het komt dat je denkt zoals je denkt. Dit gebeurt in dialoog. Het betekent zowel het analyseren van je eigen gedachten, hoe ze verschillen van anderen, als ook het nadenken over speculatieve vragen.

Filosoferen begint altijd met het stellen van vragen. Waar gaat het over? Over wat denken is, wat het leven is en of het de moeite waard is, hoe je moet leven, wat geluk is. Maar ook over uitslovers, stoer doen, overbevolking, mooie dingen, de beste vaders, of opvoeding nodig is, kortom over vragen die we samen de moeite waard vinden om te stellen en onderzoeken.

Leren argumenteren

De filosofieles is een van de weinige momenten waarin het actieve denken en de resultaten daarvan voor kinderen echt toe doen. Het gaat niet om het vinden van de 'juiste' antwoorden, maar om het ontwikkelen van denkvaardigheden en een eigen zienswijze. Kinderen leren ervaren dat hun argumenten er toe doen ofwel serieus genomen worden. Het is een gegeven dat er vragen bestaan, waarop niet gemakkelijk een antwoord te vinden is. Het leren argumenteren is een activiteit die nauwelijks binnen de basisschool wordt ontwikkeld. Uitgangspunt hiervoor moet zijn: het eigen denken van kinderen.

"Filosofie scherpt het denken van kinderen. Zij leren onderscheid maken tussen opvattingen die er wel toe doen en opvattingen die er niet toe doen."

10 tips voor filosoferen

1. Begin met de kinderen even welkom te heten. Kijk ze allemaal even goed aan, en neem even rust.
2. Zorg voor een duidelijke opening en einde. Vat aan het eind samen wat jullie hebben besproken.
3. Vermeld niet de eigen mening, want dat kan de kinderen belemmeren in hun denken.
4. Herhaal soms dat er niks fout is, of raar, tijdens het filosoferen, als het maar met het onderwerp te maken heeft en als het maar uitgelegd wordt.
5. Luister goed naar de antwoorden van de kinderen en vraag door als je het niet snapt.
6. Houd de structuur voortdurend helder. Benoem steeds welke vraag of welk onderwerp nu aan de orde is, en waar je het (nu) niet over wilt hebben.
7. Vertraag het gesprek. Herhaal een opmerking van een kind, vraag je hardop af dat hoe dat met de vraag of het voorgaande te maken heeft als dat niet helemaal helder is.
8. Benoem de kwesties waarin prikkeling zit, tegenstrijdigheid, merkwaardigheid, raadselachtigheid. Leg dat aan de kinderen voor. Benoem het ook als er verschillende meningen zijn en dat dat bijzonder is. Zo prikkel je hen.
9. Iets dat uit eigen wil gezegd wordt is vaak van groter belang dan iets wat gedwongen wordt vermeld. Kinderen die niets willen zeggen hoeven dat dus ook niet. Je kunt ze wel regelmatig aankijken en af en toe vragen of ze iets willen zeggen.
10. Stop als het niet (meer) loopt, bijvoorbeeld door onrust van veel kinderen, of omdat ze niets (meer) te zeggen hebben. Dat kan na 5 minuten of na 50 of meer minuten. Je kunt ook een opdracht doen en daarna een nieuwe vraag stellen.